

economisch principe, zelfs als men dit in subjectieve zin interpreteert. Een ander punt: in Hoofdstuk II, § 1, neemt de schrijver de schaarste als element in het goedsbegrip op en komt dus tot de uitspraak, dat vrije goederen eigenlijk geen goederen zijn. Ik kan niet inzien dat deze afwijking van de sedert Böhm-Bawerk gebruikelijke terminologie een verbetering is.

Op zulke detailpunten meen ik verder niet te moeten ingaan. De lezer van deze beschouwing vraagt veeleer een algemeen oordeel. Welnu, ik heb in het voorgaande getracht een algemene indruk te geven van de inhoud en de betekenis van Weststrate's boek. Resumerend meen ik te kunnen zeggen, dat het boek een geslaagde poging vormt in onze eigen taal en voor Nederlandse behoeften een behandeling te geven van de voornaamste economische problemen naar de huidige stand van de economische wetenschap, een poging, die tot dusverre niet in deze omvang en op dit peil was ondernomen. En daarbij komen zowel de leer van het economisch proces als de leer van de economische organisatie volledig tot hun recht. Ik wens Weststrate's boek in veler handen en niet alleen in die der juridische studenten, voor wie het blijkens enkele passages en een enkele maal ook blijkens de woordkeus (de vermogensmarkt als markt voor „rechten” in de plaats van markt voor „inkomens-titels”) in de eerste plaats werd geschreven.

---

Dr A. J. A. PRANGE, LEERBOEK DER BEDRIJFSADMINISTRATIE (DEEL I)  
N.V. Uitg. Mij. v/h G. Delwel, den Haag, 140 blz.

door Drs H. J. Kruisinga

„De vorm van de administratie moet altijd zo zijn, dat zij de leiding een inzicht en een overzicht moet geven van elk bedrijfsgebeuren” — blz. 19 —. Deze zinsnede, welke a.h.w. het gezichtspunt vertegenwoordigt waardoor de samensteller zich bij het schrijven van het boek heeft laten leiden, kenmerkt de grote betekenis die aan deze studie over bedrijfsadministratie moet worden toegekend. Zij wettigt ook ten volle het oordeel dat Drs van der Ploeg in zijn voorwoord neerschreef: „Een gunstige uitzondering op de vele leerboeken, die in de laatste tijd over de zgn. moderne bedrijfsadministratie worden geschreven”.

Tegenwoordig dient een boek over boekhouden de techniek daarvan uiteen te zetten tegen de achtergrond van de eisen, welke door de bedrijfseconomie aan dit apparaat worden gesteld. Zij vereist een vaststelling van het totale bedrijfsgebeuren waardoor het verkregen cijfermateriaal een voor de leiding richtinggevende functie kan gaan vervullen. Zij vereist de mogelijkheid tot beoordeling van de doelmatigheid der gebrachte offers, enerzijds ter vaststelling van de kostprijs als grondslag van de aanbiedingsprijs en anderzijds ter verkrijging van een inzicht in de vereiste- en bereikte graad van efficiëntie der onderscheiden bedrijfsonderdelen. Dit laatste maakt weer het verstrekken van gegevens op korte termijn noodzakelijk. Dr Prange is er o.i. op bijzondere wijze in geslaagd om het bijbrengen van de elementaire kennis van de techniek van het boekhouden te doen plaats vinden tegen de achtergrond van de bedrijfseconomie waaraan haar functies worden ontleend.

Na een korte inleiding worden achtereenvolgens besproken:  
Hfdst. 1 de administratie van inkopen en betalingen,  
Hfdst. 2 de administratie van verkopen en ontvangsten,  
Hfdst. 3 de magazijn administratie.

Gesteund door enkele heldere schema's, biedt dit de lezer een inzicht in de geld- en goederenverantwoording.

In het vierde hoofdstuk vindt een bespreking plaats van de beginselen der boekhoudtechniek, waarop in hoofdstuk 5 de behandeling van de invloed van de bedrijfseconomie op de boekhouding aansluit. Zeer omzichtig wordt de lezer in de noodzakelijke begrippen ingeleid, terwijl steeds op rake wijze wordt gewezen op moeilijkheden waaraan vooralsnog wordt voorbij gegaan. Zo b.v. de opmerking van de schrijver over het begrip normaal, t.a. waarvan hij waarschuwt „dat het begrip ons duidelijk is, zolang we er maar niet over nadenken”.

Hoofdstuk 6 vormt een introductie tot het rekeningstelsel die tegenwoordig in een elementair leerboek niet meer mag ontbreken. Een hoofdstuk over administratieve hulpmiddelen vormt het besluit van dit eerste deeltje.

In het slotwoord deelt de schrijver zijn plan mede in volgende delen aan de doorwerking van de bedrijfseconomie op de administratie geleidelijk meer aandacht te schenken. De kennismaking met het eerste deel, welke ons zeer goed is bevallen, doet ons met belangstelling uitzien naar het effectueren van dit plan.

---

## INGEKOMEN BOEKEN

*Verkenningen No. 11. Mei 1949, De liquidatie der burgerij, Uitgev. Comité ter bestudering van ordeningsvraagstukken.*

*Verkenningen No. 12. Mei 1949, Wederopbouw, Uitgev. Comité ter bestudering van ordeningsvraagstukken.*

*Verkenningen No. 13. Juni 1949, Van raamwet tot machtigingswet, Uitgev. Comité ter bestudering van ordeningsvraagstukken.*

*R. Houben, Sociaal Economische democratie in België, serie: vraagstukken van heden en morgen no. 11, Uitgev. Comité ter bestudering van ordeningsvraagstukken.*

*H. Diepenbroek, Leerboek der moderne bedrijfsadministratie III, Uitgev. Mij. W. de Haan N.V., Utrecht.*